

החלטת אכיפה חשבונאית 1-22

נושא ההחלטה:

קיבוץ מגזרי פעילות.

תאריך ההחלטה:

אוקטובר 2020.

סוג ותאריך הדיווח:

דוחות כספיים רבעוניים ליום 30 בספטמבר 2020.

תיאור הטיפול החשבונאי שיושם:

החברה זיהתה ארבעה מגזרי פעילות ("המגזרים המזוהים") בהתאם להוראות תקן דיווח כספי בינלאומי 8 ("IFRS 8" או "התקן").

לאורך שנות פעילותה, הציגה החברה בדוחותיה הכספיים המאוחדים השנתיים והרבעוניים, שני מגזרי פעילות מדווחים בלבד, זאת לאחר קיבוץ ארבעת המגזרים המזוהים ("המגזרים המקובצים").

לעמדת החברה, המגזרים המזוהים ניתנים לקיבוץ למגזרים המקובצים בהתאם להוראות IFRS 8, זאת עקב עמידתם בכל הקריטריונים לקיבוץ המפורטים בסעיף 12 לתקן, כמפורט להלן:

• מאפיינים כלכליים דומים של המגזרים המקובצים (מבחן כמותי)

שיעורי הרווח (הרווח הגולמי והרווח המדווח) למקבל ההחלטות התפעולי הראשי בחברה ("CODM") – רווח תפעולי של המגזרים המקובצים לא היו דומים. עם זאת, לעמדת החברה, על אף הפערים בביצועי העבר, תנאי הדמיון במאפיינים הכלכליים מתקיים, זאת בשל הטיעונים הבאים:

א. בבחינת ביצועים כספיים דומים לזמן ארוך יש לשים דגש על הרווחים הצפויים בעתיד – אמנם שיעורי הרווח של המגזרים המקובצים לא היו דומים אך החברה צופה כי שיעורי הרווחיות הגולמית והתפעולית בין כל צמד מגזרים שקובץ יהפכו להיות דומים בשנים הבאות.

ב. בבחינת ביצועי העבר, יש לנטרל שנים חריגות – בשנים 2018-2019 בוצעו שינויים מבניים באחד המגזרים המזוהים, מה שהביא לשיעורי רווחיות תפעולית נמוכים של

אותו מגזר באותן שנים. על כן, בבחינת ביצועי העבר ושקלול הרווחים הממוצעים, יש לנטרל שנים אלו.

ג. **בחינת הפער בין שיעורי הרווח של המגזרים צריכה להיעשות במונחים אבסולוטיים ולא יחסיים** – ברוב התקופות, שיעורי הרווח התפעולי של המגזרים המקובצים היו נמוכים יחסית (שיעורים חד-ספרתיים). לפיכך, פערים בין שיעורי הרווח של המגזרים עשויים להיות גבוהים באופן יחסי אך נמוכים מבחינה אבסולוטית ויש לתת לכך משנה חשיבות (כך לדוגמה: במקרה שבו מגזר א' מציג שיעור רווח תפעולי של 4%, ואילו מגזר ב' מציג שיעור רווח תפעולי של 5% – הפער האבסולוטי בין שיעורי הרווח התפעולי הינו 1 נקודת אחוז ואילו הפער היחסי בין שיעורי הרווח התפעולי הינו 20%).

ד. **בבחינת ביצועי המגזרים, יש לבחון את הרווח התפעולי לאחר התאמות** – ה-CODM סוקר נתונים בחתכים שונים לגבי המגזרים וזאת מעבר לנתון הרווח התפעולי. כך לדוגמה, הוא סוקר באופן סדיר נתון של הוצאות אחרות המיוחסות לכל מגזר וזאת בכדי לאפשר לו לנטרל את מרכיב ההוצאות האחרות. הוצאות אלו כוללות בעיקרן הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים שנוצרו מצירופי עסקים, כאשר מדובר במהות בהוצאה שאינה תזרימית ואינה משקפת את המאפיינים הכלכליים ובהתאם את הרווח הכלכלי של המגזר, ועל כן יש לנטרל אותה בבחינת המאפיינים הכלכליים.

• מתקיימים המבחנים האיכותיים הנוספים המפורטים בסעיף 12 לתקן.

החלטת סגל הרשות:

סגל הרשות לא קיבל את עמדת החברה לפיה ניתן היה לקבץ את ארבעת המגזרים שזוהו בחברה לכדי שני מגזרים מקובצים. לעמדת סגל הרשות, העובדה כי המגזרים המקובצים מכילים כל אחד שני מגזרי פעילות, להם שיעורי רווחיות גולמית ותפעולית לטווח ארוך השונים באופן משמעותי האחד מהשני, מלמדת כי לא הורם הנטל לטענה כי לכל אחד מהמגזרים שקובצו יחד ישנם מאפיינים כלכליים דומים. משכך, לעמדת סגל הרשות קיבוץ המגזרים אינו עומד בהוראות התקן ומתכונת הגילוי המגזרי אשר נכללה בדוחות החברה אינה נאותה.

בסיס להחלטה:

סעיף 1 לתקן קובע את העיקרון המרכזי בתקן - מתן גילוי למידע שיאפשר למשתמשים בדוחותיה הכספיים של החברה להעריך את המהות ואת ההשפעות הפיננסיות של הפעילויות העסקיות שבהן החברה עוסקת ואת הסביבות הכלכליות שבהן היא פועלת. עיקרון מרכזי זה בא לידי ביטוי בתקן תוך יישום "גישת ההנהלה" – היינו, מתן גילוי למידע כספי בהתבסס על המידע שסוקר מקבלת ההחלטות התפעוליות הראשי לצורך קבלת החלטות והקצאת משאבים.

סעיף 12 לתקן קובע כי קיבוץ מגזרי פעילות יכול שיעשה בהתקיים שלושה תנאים מצטברים:

1. אם הקיבוץ הוא עקבי לעיקרון המרכזי של התקן;

2. למגזרים יש מאפיינים כלכליים דומים ;
3. המגזרים דומים בכל אחד מהפרמטרים המפורטים בסעיף 12 לתקן (מהות המוצרים והשירותים, מהות תהליכי הייצור, סוג הלקוחות, שיטות הפצת המוצרים ומהות הסביבה המפקחת).

לעמדת סגל הרשות, אשר נתמכת בעיקרון המרכזי של התקן, ברירת המחזל הינה שהדיווח על מגזרי פעילות בדוחות הכספיים יהא זהה לאופן שבו ה-CODM סוקר את המגזרים באופן פנימי. הצגת מידע מצומצם יותר במסגרת הדוחות הכספיים ביחס לאופן הדיווח הפנימי בדרך של קיבוץ מגזרים שמורה למקרים שבהם הצגה שכזו אינה משנה את יכולתם של משתמשי הדוחות להעריך את המהות וההשפעות הפיננסיות של הפעילויות העסקיות שבהן החברה עוסקת ואת הסביבות העסקיות שבהן היא פועלת.

להלן תוצג התייחסות סגל הרשות לטיעוני החברה כפי שהוצגו לעיל לפיהם שיעורי הרווחיות של המגזרים המקובצים דומים :

- א. לאורך שנים רבות קיימים פערים משמעותיים בשיעורי הרווחיות ביחס לכל צמד מגזרים שקובץ. לכן סביר להניח שגם בעתיד יתקיימו פערים כאמור ולפיכך, טענת החברה לקיבוץ המגזרים בהתבסס על הצפי העתידי בלבד, אינה סבירה בנסיבות המקרה המפורטות לעיל.
- ב. ניתן להצדיק קיבוץ מגזרים בעלי שיעורי רווחיות שונה על סמך נטרול אירועים חריגים, אך זאת רק כאשר הם הציגו בעבר דמיון בביצועים וכן קיים צפי ממשי לחזרה לביצועים דומים. לפיכך, טענת החברה לנטרול התוצאות בשנים 2018-2019 עקב חריגות הביצועים, אינה סבירה בנסיבות המקרה המפורטות לעיל.
- ג. פערים משמעותיים בשיעור הרווח באופן יחסי מעידים בדרך כלל על מאפיינים כלכליים שונים, גם אם הפער האבסולוטי בשיעור הרווח הוא נמוך (כמתואר לעיל). לפיכך, לא קיבל הסגל את טענת החברה כי הפערים בביצועים הכלכליים אינם משמעותיים.
- ד. מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי של החברה סוקר את הרווח התפעולי ללא התאמות (הרווח המדווח) ולפיכך קיימת חזקה כי הוא מקבל לפי נתון זה החלטות ומקצה על בסיסו את המשאבים.¹ על כן, סגל הרשות לא קיבל את הטענה לפיה דמיון המאפיינים הכלכליים בין המגזרים לצורך מבחני הקיבוץ ייקבע על בסיס נתונים **מותאמים שלא** נסקרו בפועל על ידי ה-CODM או לחלופין לא היוו את הנתון העיקרי על בסיסו הוצג הרווח המדווח של כל אחד ממגזרי הפעילות של החברה. יתרה מכך, לעמדת הסגל הבחינה כאמור ראוי שתיעשה הן לגבי המרווחים הגולמיים של המגזרים והן לגבי הרווח המדווח על ידי ה-CODM ללא התאמות (ככל והרווח המדווח אינו הרווח הגולמי).

¹ ראה בהקשר זה גם את מסקנות סגל הרשות המובאות בדוח ריכוז ממצאים בנושא מגזרי פעילות מחודש אוגוסט 2015 ([קישור](#)), ובפרט את סעיף 2.ב.

בהתבסס על כל האמור לעיל, לעמדת סגל הרשות מגזרי הפעילות של החברה אשר קובצו אינם מציגים ביצועים כספיים דומים לזמן ארוך ואינם דומים במאפייניהם הכלכליים. כפועל יוצא, קיבוצם אינו עומד בהוראות סעיף 12 לתקן.

תיאור התיקון:

החברה קיבלה את עמדת סגל הרשות.

החברה עדכנה את מתכונת הגילוי המגזרי, לרבות עדכון מספרי השוואה, על מנת שזה ישקף גילוי מגזרי המפצל את שני המגזרים שקובצו לארבעת המגזרים המרכיבים אותם. כתוצאה מהתיקון האמור הציגה החברה 4 מגזרי פעילות (חלף 2 מגזרים בני דיווח אשר הוצגו בדוחותיה הכספיים עד אותו מועד), וזאת בשים לב למבחני הספים הכמותיים הקבועים בתקן לעניין הצגת מגזרים בני דיווח.